

FOLKFÖRSÖRJNINGSMINISTERIET

Läder- och skoavdelningen.

Helsingfors den 31 maj 1943.

Cirkulär N:o 157.

Till folkförsörjningsnämnderna.

Beträffande ändringarna i besluten om reglementering av hudar.

Statsrådet har medelst sitt beslut av den 20 maj 1943 fogat § 6 a till det tidigare beslutet av den 17 december 1942 om reglementering av hudar samt ändrat § 15 i samma beslut, och folkförsörjningsministeriet har den 25 maj utfärdat ett nytt beslut med närmare föreskrifter om reglementering av hudar, varigenom bestämmelserna i ministeriets beslut av den 30 december 1942 angående samma sak upphävas. Båda de ovannämnda besluten träda i kraft den 1 juni 1943, och i dem ha två ändringar företagits i fråga om den hittills gällande reglementeringen av hudar. För det första kan man enligt de nya besluten utbyta hudar mot färdigt läder eller lädertillverkningar och för det andra ha nya bestämmelser utfärdats om fastställande av poängvärde för hudar.

Utbyte av hud mot färdigt läder eller lädertillverkningar.

Bytestillstånd för hud utskrivs i stället för beredningstillstånd, närhelst innehavaren av huden det önskar. Innehavaren erhåller alltså enligt egen önskan antingen berednings- eller bytestillstånd för den femtedel, som han får använda för eget behov av de hudar han producerat. Om han erhåller bytestillstånd för hud, så beviljas honom naturligtvis icke ytterligare beredningstillstånd för samma femtedel. Bytestillståndet för hud bör utskrivas i fyra med bokstäverna A, B, C och D betecknade exemplar. A-, B- och C-exempla-

ren givas den, som erhållit tillståndet och bör inlämna desamma jämte huden till den läderförädlingsinrättning, där utbytet enligt folkförsörjningsnämndens anteckningar skall ske. Huden får nämligen utbytas endast i av folkförsörjningsministeriet godkända läderförädlingsinrättningar, antingen så, att huden sändes direkt till sådan inrättning eller så, att utbytet verkställs genom förmedling av läderförädlingsinrättningens ombud. Sedan huden och de ovannämnda A, B och C exemplaren av bytestillståndet anlänt till läderförädlingsinrättningen, bör huden där granskas och dess kvalitetsklass, vikt och poängvärde antecknas på bytestillståndet. Läderförädlingsinrättningen bör, sedan den gjort dessa anteckningar på bytestillståndets samtliga exemplar, senast den 14 i följande månad översända A-exemplaret av detta tillstånd till den, som lämnat huden till utbyte, samt B-exemplaret till den folkförsörjningsnämnd, som beviljat tillståndet. Folkförsörjningsnämnden bör, sedan den av läderförädlingsinrättningen erhållit tillståndets B-exemplar, såväl på det i sin ego befintliga D-exemplaret som i vederbörandes hudkonto (Ff-blankett N:o E 126) göra anteckningar om poängvärdet för huden. Tillståndets B-exemplar bör folkförsörjningsnämnden senast den 10 i följande månad översända till Nahkatehtaitten Hankinta Oy, adress Tampere, Puutarhakatu 23. Då folkförsörjningsnämnden utskriver bytestillståndet, bör det av hudens innehavare uppgivna poängvärdet för huden antecknas på bytestillståndet samt interimistiskt med blyertspenna i vederbörandes redovis-

ning för hudar. Såsom ovan nämnts, sker den slutliga anteckningen i redovisningen för hudar först sedan läderförädlingsinrättningen returnerat tillståndets B-exemplar, varvid den interimistiska anteckningen naturligtvis bör utstrykas från ifrågavarande redovisning.

Såsom ovan redan nämnts, får folkförsörjningsnämnden bevilja tillstånd att utbyta hudar endast i sådan förädlingsinrättning, som av folkförsörjningsministeriet erhållit dylik rättighet. Folkförsörjningsministeriet har såsom sådana affärer bl. a. godkänt följande läderförädlingsinrättningar:

fabriker	hemort	tillverkningar
Auran Nahkatehdas Oy Oy Epilän Nahkatehdas Ab	Aura Epilä	ovanläder, arbetshandskar sulläder, ovanläder, färläder, arbetshandskar
Friitalan Nahkatehdas Oy	Uvila	ovan- och seldonsläder, färläder, färpälskinn, seltyg, remmar och syremmar, arbetshandskar
Ab. Hagströms Läderfabrik	Gamlakarleby	ovanläder, färläder, färpälskinn, arbetshandskar
Paavo Heinonen Hämeenlinnan Nahkatehdas Oy	Töysä Hämeenlinna	pjäxläder sulläder, ovanläder
Iisalmen Nahkatehdas Oy Gamlakarleby Kromläderfabrik Ab	Iisalmi Rimmi	pjäxläder, pjäx-förskor och skaft ovanläder, fär- och kalvläder, arbetshandskar
Lapuan Nahka- ja Valjastehdas Oy	Lapua	ovan- och seldonsläder, seltyg, remmar och syremmar
Loimaan Nahka Oy	Loimaa	sulläder, ovanläder, kalvläder, arbetshandskar
Napialan Nahkatehdas Pirkanmaan Nahka Oy Rauman Nahkatehdas Oy	Tervakoski Tampere Rauma	seldonsläder, seltyg, remmar och syremmar ovanläder, kalvläder, arbetshandskar sulläder, ovan- och seldonsläder, fär- och kalvläder, seltyg, remmar och syremmar, arbetshandskar
J. N. Salminen O. Y. Satanahka Oy	Tampere Kiukainen	sulläder, ovan- och seldonsläder, kalvläder sulläder, ovanläder, kalvläder, arbetshandskar
Savilahden Nahkatehdas Oy Tampereen Nahkatehdas Oy	Kuopio Tampere	pjäxläder, kalvläder sulläder, ovanläder, kalvläder, arbetshandskar
Viialan Nahkatehdas Bröder Åström Aktiebolag	Viiala Oulu	sulläder, ovanläder sulläder, pjäxläder, ovanläder, seldonsläder, kalvläder, seltyg, remmar, syremmar, arbetshandskar, pjäx-förskor och skaft

Huden får utbytas endast mot sådant färdigt läder eller sådana lädertillverkningar, vilkas poängvärde är lika stort som poängvärdet för den hud, som skall utbytas. Om t. ex. poängvärdet för huden är 75 poäng, kan denna hud utbytas mot färdigt läder eller lädertillverkningar, vilkas sammanlagda poängvärde även utgör 75 poäng. Innehavaren av huden kan i utbyte erhålla endast de förnödenheter, som

antecknats på bytestillståndets fränsida. De förnödenheter, som hudens innehavare kan erhålla i utbyte, antecknas sålunda, att på förteckningen på bytestillståndets fränsida drages ett streck under namnet på sagda förnödenheter och poängvärdet för förnödenheten antecknas i kolumn 1. Förädlingsinrättningen antecknar i kolumn 2 poängvärdet för de förnödenheter den överlätit. Då det kan hända, att poäng-

värdet för huden, då huden slutligen granskas i förädlingsinrättningen, i själva verket är mindre än vad hudens innehavare uppgivit för folkförsörjningsnämnden och innehavaren på grund därav icke kan erhålla alla de förnödenheter, som han enligt beräkning trott sig få i utbyte för huden, bör nämnden anteckna, vilken förnödenhet hudens innehavare först önskar erhålla, vilken därefter o. s. v. Anteckningen sker sålunda, att vid namnet på den förnödenhet, som vederbörande först önskar erhålla, antecknas nummer 1, vid följande förnödenheter nummer 2 o. s. v.

Huden får utbytas endast mot sådant läder eller sådana lädertillverkningar, som kunna framställas av densamma. I § 7 i folkförsörjningsministeriets beslut finnas bestämmelser om, vilken del av poängvärdet för huden får användas vid utbyte mot viss förnödenhet. Såsom av sagda paragraf framgår, ha de förnödenheter, som hudens innehavare erhåller i utbyte, uppdelats i av tjockt och tunt läder tillverkade förnödenheter.

Om bytestillståndet för hud bör dessutom nämnas, att med stöd därav får huden även beredas till läder i den förädlingsinrättning, där utbytet bör ske. Denna bestämmelse har intagits i statsrådets beslut för den händelse, att hudens innehavare och läderförädlingsinrättningen icke skulle träffa överenskommelse om utbyte av huden, t. ex. på grund därav, att huden är illa flådd eller tagit skada under uppbevaringen.

Beredningstillstånd för hudar.

Bestämmelser angående huru beredningstillstånd för hud bör utskrivas, och huru härvid för övrigt bör förfaras, finnas i § 3 i folkförsörjningsministeriets beslut. Sagda bestämmelser äro ungefär desamma som ovanangivna bestämmelser beträffande bytestillstånd. Då tryckningen av de nya beredningstillståndsblanketterna dock tager en längre tid i anspråk och ministeriet ännu har ett betydande antal av de gamla blanketterna, har ministeriet bestämt, att beredningstillstånd för hudar tills vidare få utskrivas på de blanketter, som hittills varit i bruk, och att beträffande beredningstillstånd tills vidare bör förfaras på samma sätt som tidigare. Även poängvärdet för de hudar, för vilka beredningstill-

stånd beviljas, bör så länge de utskrivas på de nu i bruk varande blanketterna, såsom hittills, fastställas enligt § 3 i folkförsörjningsministeriets beslut av den 30 december 1942. Föreskrifter härom finnas i moment 2 § 9 i folkförsörjningsministeriets beslut av den 25 maj 1943.

Beredningstillståndet bör utskrivas i fyra exemplar och poängvärdet beträffande de hudar, för vilka beredningstillstånd beviljas, bör fastställas enligt det nya beslutet först då folkförsörjningsministeriet bestämmer, att de nya beredningstillståndsblanketterna för hud tagas i bruk.

Fastställandet av poängvärdet för hud.

Beträffande beräkningsgrunderna för poängvärdet av hudar har folkförsörjningsministeriet medelst sitt nya beslut företagit en principiell ändring i fråga om hudar av nötkreatur, häst och älg. Poängvärdet för dessa bör enligt § 5 i sagda beslut regelbundet fastställas med stöd av vikten, då däremot enligt hittills gällande förordningar vikten endast delvis beaktats vid fastställandet av poängvärdena. Beträffande fårskinsn däremot bör vid fastställandet av poängvärdet förutom skinnets storlek även beaktas, om skinnets är klippt eller ulligt. Poängvärdet för andra hudar bör fortfarande fastställas enbart beroende på av vilket djur skinnets erhållits.

Då det likväl kan inträffa fall, att vikten av hud av häst, nötkreatur eller älg eller i fråga om fårskinsn dess storlek eller huruvida det är klippt eller ulligt icke framgår av de till folkförsörjningsnämnden inlämnade inköpskvittona eller bytestillstånden, har för dessa fall i sagda § 7 fastställts en särskild tabell för beräkandet av poängvärdet. Denna bör dock användas endast då ovannämnda poängberäkningsgrunder icke framgår av till folkförsörjningsnämnden inlämnade handlingar. Såsom tidigare påpekats, bör för de hudar, för vilka beredningstillstånd beviljas, tills vidare det tidigare beräkningssättet av poängvärdet tillämpas och anteckning i redovisningarna för hudar göras på samma sätt som tidigare.

Slutligen bör beaktas, att de enligt hittills gällande bestämmelser beräknade poängvärdena, som antecknats i vederbörandes redovisning för hudar, tills vidare

förbli oförändrade och dessa räknas ifrå-
gavarande innehavare av hud till godo på
samma sätt som även de enligt de nya be-
räkningsgrunderna fastställda poängvär-
dena.

Folkförsörjningsministeriet uppmanar
folkförsörjningsnämnderna, att göra sig

noggrant förtrogna med de av statsrådet
och folkförsörjningsministeriet nu utfär-
dade besluten om reglementering av hudar,
ty i detta cirkulär ha icke alla bestämmel-
ser i sagda beslut medtagits, utan de ha en-
dast refererats i huvuddrag.

På folkförsörjningsministeriets vägnar:

t. f. Avdelningschef **Reino Laaksonen.**

Byråchef *Aarne Helö.*